

О Т Ч Е Т

ЗА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРОГРАМА „ИНОВАТИВНИ УЧИЛИЩА“

ЗА УЧЕБНАТА 2021/2022 ГОДИНА

НА

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ПЕЙО КРАЧОЛОВ ЯВОРОВ“

ГР. ВАРНА, ОБЩИНА ВАРНА

КОД ПО НЕИСПУО: 400039

Училищната иновация е със срок 4 години, в периода от 2021г. до 2025г.

1. Мотиви за предложената иновация, свързани с обективни данни и анализи на състоянието и елементите на училищния живот:

- Големите промени започват с малки стъпки, в това число и при опазване на природата;
- Екологията е свързващо звено между учебните дисциплини и предполага интегрирани знания;
- За повишаване на мотивацията на работа е нужна промяна в традиционните методи на преподаване;
- Учениците ще разглеждат екологични проблеми от гледна точка на различни предмети;
- Съвместното учене на големи и малки ученици ще повдигне емоционалния градус като предпоставка за по-висока резултатност;
- Прилагането на иновацията ще намали стреса и ще подпомогне плавния преход при преминаването от начален в прогимназиален етап;
- Иновацията предполага сътрудничество между учители по различни дисциплини, което е фактор за професионалното усъвършенстване.

Елементи на училищния живот:	Иновативни	Традиционни	Специфични
1. Управление и организация на училището		да	-
2. Методи на преподаване	да		-
3. Учебна среда		да	-
4. Учебно съдържание, учебни програми и учебни планове		да	-

2. Цел на иновацията

Активизиране на познавателния процес чрез прилагане на експертно учене и интегрирано екологично знание по различни учебни предмети, чрез:

- Разчупване на традиционния модел, в който учениците са обучаеми;
- Развитие на ключови компетентности у учениците, изхождайки от ролята им на Еко-експерти и обучители;
- Провокиране на тяхната мотивация и активност чрез разработка и представяне на екологични теми и съвместното учене на малки и големи ученици;
- Повишаване на резултатността от ученето;
- Развитие на уменията за общуване и работа в екип.

Постигането на единство между знание, действие и преживяване чрез внедряване на иновацията ще съдейства за формиране на собствена значимост и екологично съзнание у всички участници.

3. Подробно описание на иновативния процес и иновацията за учебната 2021/2022 г.

Проектът, с който СУ „П. Кр. Яворов“ е включен в списъка на иновативните училища е „Заедно –напред и нагоре. Екологични измерения на експертното учене по различни учебни предмети“.

Стартирането на иновацията, с продължителност 4 години, започна в IV-а и IX-а клас през учебната 2021/2022г., давайки възможност за приемственост между различните степени на обучение.

В четири последователни години ученици от гимназиален етап (от 9 до 12клас) влизат в ролята на ЕкоЕксперти като обучители на ученици от начален/прогимназиален етап (от 4 до 7клас). Това им позволява да прилагат знания и умения от различни учебни предмети при разглеждането на значими екологични теми.

Всяка година се работи по 1 глобална екологична тема, разглеждана един път в месеца, чрез съвместни занятия на двете паралелки по различни учебни предмети, под менторството на учител-специалист. Основната посока на предаване на информацията е от

големите към малките, но 1 път в годината малките ученици също стават „експерти“ и обучават големите чрез екологични игри.

Глобални екологични теми за работа и теми по учебни предмети:

1. Нашето Черно море (2021 / 2022г.)

- АЕ-Let's clean the beach
- БЕЛ-Морето за българина
- Математика-Математиката и рибите
- ИТ-ИТ за опазване на живота в Черно море
- Биология/ЧП-Организмите в Черно море; Опазването на морето-здраве за хората
- География/ЧО-Управление на Черноморски регион

2. Здравословно хранене (2022 / 2023г.)

- АЕ-My food pyramid
- БЕЛ-Храната в българската литература
- Математика-Енергийна стойност на храната
- ИТ-Мобилни приложения за здравословно хранене
- Биология/ЧП-Нашата храна; Режим на хранене
- География-Среда и хранене

3. Енергийна ефективност (2023 / 2024г.)

- АЕ-The three Rs
- БЕЛ- Момче и вятър или вятърът като стихия в прозата и поезията
- Математика-Пестене на енергия в семейството
- ИТ-Умна къща
- Биология/ЧП-Отпадъци и рециклиране; Алтернативни енергийни източници
- География-Природни паркове

4. Глобални екологични проблеми (2024 / 2025г.)

- АЕ-The Earth Hour
- БЕЛ- Нулев отпадък или герой с кауза
- Математика-Замърсяване на въздуха-статистика
- ИТ-Моделиране на екологични проблеми
- Биология-Застрашени биологични видове; Промени в климата
- География-Защитени територии

Теми за разглеждане с „експерти“-малки ученици:

2021/2022г.– 4 клас: Хранителни вериги в Черно море

2022/2023г.– 5 клас: Фитнес-енергия-математика

2023/2024г.- 6 клас: Scratch-енергийни източници

2024/2025г.- 7 клас: Природата-естествен свят на човека

В съвместни часове участниците в иновацията работят в екип, моделират, дискутират, изследват, играят, създават презентации и видео, разработват и представят свои проекти.

Тематичното съдържание се адаптира, съобразно възрастта на децата и учебната програма. В края на всяка година резултатите и изготвените материали се представят пред училищната общност, чрез публикации в сайта и фейсбук-страницата на училището, в училищния вестник. Активно се търси помощта на родители и преподаватели от ВУЗ.

Иновацията позволява, чрез разчупване на традиционния модел на обучение, да се постигне развитие на екологични нагласи и ценности у учениците по различен, интересен за тях начин. В учебно-емоционална среда тя насърчава развитието на учениците и повишава техните резултати.

Очаквани резултати в края на иновацията:

- учениците да бъдат по-мотивирани, по-самостоятелни, творчески ориентирани, с по-високо ниво на познание и екологична култура;
- учителите да бъдат удовлетворени от работата по иновацията, атмосферата за общуване и своето професионално развитие;
- родителите – спокойни и уверени, че са избрали най-доброто училище за децата си.

4. План за изпълнението през учебната 2021/2022 г. и кратко описание на неговото изпълнение.

През учебната 2021/2022г. заложените дейности в плана за работа бяха изпълнени на 100%.

Внедряването на иновацията беше реализирано чрез включване на 12 учители по различни дисциплини, 51 ученици от 2-те иновативни паралелки и родители.

Реализацията на дейностите по проекта бе съгласно утвърден план за работа със Заповед № РД-07-1474 / 09.09.2021г. на Директора на училището, по глобалната екологична тема „Нашето Черно море“:

№	Дейност	Срок	Отговорник
1	Създаване на професионален екип от педагогически специалисти в училище за реализация на иновацията. Приемане на план за работа.	септември 2021г.	Б. Желязкова координатор на проекта
2	Вътрешноучилищна квалификация „Иновативното училище в системата на училищното образование – проблеми и перспективи“	октомври 2021г.	Д. Христова Ив. Николова

3	Екология и експертно учене: Иновативен урок по английски език „Let’s clean the beach“	ноември 2021г.	Д. Лазарова -учител по АЕ Ученици от IX-а клас
4	Екология и експертно учене: Иновативен урок по БЕЛ „Морето за българина“	декември 2021г.	Д. Йорданова - учител по БЕЛ Ученици от IX-а клас
5	Екология и експертно учене: Иновативен урок по Математика „Математиката и рибите“	януари 2022г.	Д. Христова - учител по математика Ученици от IX-а клас
6	Екология и експертно учене: Иновативен урок по информационни технологии „ИТ за опазване на живота в Черно море“	февруари 2022г.	Л. Миланова А. Желепова учители по ИТ Ученици от IX-а клас
7	Екология и експертно учене: Иновативен урок по биология и здр.образование / Човекът и природата „Опазването на морето-здраве за хората“	март 2022г.	М. Маринова – учител по биология Ученици от IX-а клас
8	Екология и експертно учене: Иновативен урок по биология и здр.образование / Човекът и природата „Организмите в Черно море“	април 2022г.	Б. Желязкова – учител по биология
9	Лектория „Организми в Черно море“ в Аквариум –Варна	април 2022г.	Б. Желязкова М. Маринова учители по биология
10	Екология и експертно учене: Иновативен урок по география и икономика / Човекът и обществото „Управление на Черноморски регион“	май 2022г.	Д. Цанкова Л. Ангелов Учители по география Ученици от IX-а клас

11	Екология и експертно учене: Иновативен урок „Хранителни вериги в Черно море“	юни 2022г.	Ив. Николова начален учител ученици от IV-а клас
12	Отчет за работата по проекта и самооценка на иновативната дейност през първата година	юни 2022г.	Б. Желязкова координатор на проекта
13	Създаване на информационна банка с материали по глобалната тема „Нашето Черно море“	м.09.2021- м.06.2022г.	Комисия за работа по проекта
14	Популяризиране на иновативните практики сред училищната и местната общност в сайта на училището, социални и информационни медии	09.2021- 06.2022г.	Б. Желязкова координатор на проекта Ст. Казаков – ръководител ИКТ

5. Съответствие на иновацията с принципите и целите на националните и европейските образователни приоритети, както и със заложените цели в проекта.

Както през учебната 2021/2022г., така и през следващите години, заложените дейности кореспондират с европейските и национални приоритети в образованието за подобряване качеството и ефективността на обучението чрез усвояване на ключови компетентности по гражданско, здравно и екологично образование.

Предвидените по проекта дейности целят да активизират познавателния процес, чрез прилагане на експертно учене, в неговите екологични измерения по различни учебни предмети. Чрез тяхното реализиране през изминалата година те доказаха адекватността на заложените цели. Бе постигнато активизиране на познавателния процес и в двете иновативни паралелки, чрез:

- разчупване на традиционния модел, в който учениците са обучаеми;
- провокиране активността на учениците и повишаване на мотивацията им за работа;
- затвърждаване на придобитите знания и разширяване на техния обхват;
- развиване на ключови компетентности;
- постиганет на единство между знание, действие и преживяване;
- повишаване на резултатността от ученето, както и уменията им за общуване и работа в екип;
- формиране на собствена значимост и екологично съзнание у всички участници.

В края на учебната година бе проведена анкета за самооценка на иновативните дейности сред учители, ученици и родители, която показва висока степен на удовлетвореност у всички 77 анкетирани, относно:

- осъществените иновативни образователни практики;
- ефективната комуникация и сътрудничество между участниците;
- високата степен на мотивираност за работа;
- популяризирането и устойчивото прилагане на разработените иновативни дейности;
- споделянето на добри практики и предизвикателства с професионален характер;
- високият професионализъм на учителите.

6. Възможност за разширяване на обхвата на иновативния процес

Иновацията стартира през учебната 2021/2022г.

7. Мултиплициране на училищния опит и добрите практики

- Съвместна работа и тясно сътрудничество със специалисти от Института по биология на БАН – Варна

- Ученици и учители се включиха активно в дейности по проект „LUITTER“. Съвместна среща по проблемите със замърсяването на Ч. Море между представители на института и иновативните паралелки, презентация на доц. Петя Иванова.

- Участие в БиоБлиц изследване, организирано от Института по биоразнообразие на БАН – София, и проведено в Морската градина на Варна;

- Участие на 6 ученици в Международния конкурс „Аз обичам Черно море“ и спечелено 2-ро място в раздел „Фотография“;

- Участие на 12 ученици в Националния конкурс за детско творчество „Съзнателна планета“, част от Международния проект „CONSCIUNS PLANET“;

- Работа по НП „Иновации в действие“

СУ „П. Кр. Яворов“ работи в група, заедно с партньори от : СУ „П. Р. Славейков“, гр. Трявна (иновативно училище); СУ „Хр. Ботев“, гр. Разград (неиновативно училище); ПГТТ „Ат. Димитров“, гр. Нова Загора (неиновативно училище).

В рамките на програмата бяха осъществени две мобилности, за обмяна и споделяне на опит на място между училищата, при домакинство на иновативните училища:

14 – 16 април 2022г. в СУ „П. Кр. Яворов“ - Варна и 12 – 14 май 2022г. в СУ „П. Р. Славейков“ – Трявна.

Сътрудничеството между училищата бе разгърнато на основата на споделяне на иновативни практики в двете иновативни училища и възможностите за прилагане на иновациите в неиновативните училища.

Като основни дейности и акценти за постигане на заложените цели в двете реализирани мобилности могат да се отбележат:

- Наситена програма на мобилностите и ползотворно сътрудничество между училищата – партньори;
- Демонстрация на иновациите в реална среда, на място в двете иновативни училища (в учебни часове, в клубове по интереси, извън училище);
- Включване на всички участници (учители и ученици) в партньорските срещи в иновационните процеси;
- Споделяне на опит и добри практики от работата на професионални екипи от различни педагогически специалисти;
- Съвместна реализация на части от иновативни уроци, от преподаватели в четирите училища;
- Участие в публични и медийни изяви с участието на образователната общност и представители на БАН за мултиплициране на иновациите и опита;
- Създаване на ефективна комуникация и желание за общи бъдещи дейности между училищата – партньори;
- Изработване на информационни продукти (плакат и флаери) от реализираната мобилност в СУ „П. Яворов“;
- Повишаване авторитета на СУ „П. Яворов“ като успешно училище, съчетаващо в работата си традиции и новаторство.

8. Информация за учениците, включени в иновативния процес

През учебната 2021/2022г. в иновативните дейности се включиха ученици от 2 иновативни паралелки: IV-а и IX-а клас - общо 51 ученици. С идеята за приемственост между различните етапи на обучение, в иновацията те ще работят заедно по иновацията 4 последователни години. Преобладаващата част от учениците са с добър и много добър успех, с добри социални и комуникативни умения, проявяващи уважение и толерантност помежду си. В 9 клас, без да се включва директно, в иновативните дейности бе приобщен Устойчивостта на прилаганата иновация ще се проследява в годините, в които четвъртокласниците ще преминат и завършат прогимназиален етап, а деветокласниците ще завършат гимназиален етап и своето средно образование:

учебна 2021-2022 г. – IV-а клас и IX-а клас

учебна 2022-2023 г. – V-а клас и X-а клас

учебна 2023-2024 г. –VI- клас а и XI-а клас

учебна 2024-2025 г. – VII-а клас и XII-а клас

9. Информация за квалификацията на учителите, включени в иновативния процес

Екипът на Комисията за работа по проекта включва висококвалифицирани учители, с богат опит в работата по програми и проекти.

- Бисера Желязкова – координатор на проекта, ст. учител по ЧП и Биология и ЗО, I ПКС, координатор на реализирани екологични проекти
- Маргарита Маринова – гл.учител, учител по ЧП и Биология и ЗО, I ПКС, координатор на екологични проекти
- Даниела Лазарова – ст. учител по Английски език , II ПКС, координатор на проекти по програма „Коменски“ и „Еразъм+“
- Диана Димитрова – ст.учител по БЕЛ, V ПКС
- Десислава Христова – ст. учител по математика , IV ПКС
- Лилияна Миланова - учител по ИТ
- Аглика Джелепова - учител по ИТ
- Калин Тодоров - учител по ИТ, системен администратор
- Диана Цанкова – ст. учител по География и икономика
- Любомир Ангелов - учител по География и икономика
- Стойчо Казаков – ръководител направление ИКТ
- Иванка Николова – начален учител, II ПКС

10. Състояние и приложимост на материално-техническата база на училището в полза на предвидените иновации, осигурена сигурност и безопасни условия на обучение

СУ „П. Кр. Яворов“ разполага с обновена и модерна материално-техническа база, позволяваща реализиране на иновативните дейности в сигурна, спокойна и безопасна среда. В училището функционират 4 кабинета по информационни технологии, Екокабинет, Актова зала, реновирани класни стаи, в които се проведоха както иновативните уроци, така и останалите дейности по проекта.

11. Информация за съответствие с изискванията в ДОС за организацията на дейностите в училищното образование, за общообразователната подготовка и за учебния план

➤ *съответствие с изискванията в ДОС за организацията на дейностите в училищното образование*

При спазване изискванията на Наредба № 10/ 01.09. 2016 г. на МОН за организация на дейностите в училищното образование, предложените иновативни дейности и елементи напълно съответстват на Държавния образователен стандарт за:

- Продължителност на учебния час, съответстваща на постановените норми в чл. 7 на Наредба № 10 от 26.09.2017 г;
- Формите на обучение;
- Организация на формите на обучение и учебното време в електронна среда , съгласно изменение и допълнение на Наредба 10/ 01.09.2016 в сила от 02.10.2020;
- Училищния план-прием;
- Реда и начина на организиране на посещенията на природни обекти, прояви, изяви и мероприятия в обществени, културни и научни институции в населеното място.

➤ **съответствие с изискванията в ДОС за общообразователната подготовка**

Глобалните и конкретни теми в иновацията кореспондират с изискванията за съдържание и структура на учебните програми. В тях са включени дейности за придобиване на ключови компетентности, осъществяване на междупредметни връзки и постигане на очакваните резултати в общообразователната подготовка.

Предложената от нас иновация съответства напълно с:

- Наредба № 5/30.11.2015 г. за общообразователната подготовка с изменение и допълнение от 8 септември 2020 г.
- Наредба № 9 от 19.08.2016 г. за институциите в системата на предучилищното и училищното образование
- Наредба № 2 от 18.05.2000 г. за учебното съдържание

Прилагането на интегриран подход на обучение, съответства на равнищата на общообразователна подготовка на учениците в съответните културно-образователни области.

➤ **съответствие с изискванията в ДОС за учебния план**

Предложената от нас иновация отговаря на Наредба № 4/30 ноември 2015 г. за учебния план (изменена и допълнена от 28.08.2020г.)

Училищният учебен план е разработен в съответствие с интересите на учениците и с възможностите на училището. Иновативната идея не води до промени в:

- характеристиките, съдържанието и структурата на учебния план
- рамковия учебен план в зависимост от степента и вида на образованието, спецификата и формата на обучението
- структурата на училищните и на индивидуалните учебни планове, както и условията и реда за тяхното утвърждаване
- общия брой учебни часове от раздел А (задължителни учебни часове) и раздел Б (избираеми учебни часове) за една учебна седмица
- общия брой учебни седмици за една учебна година

12. Информация за данни и доказателства, свързани с ефективната приложимост на предложените иновации

Проведени са обучения, дискусии и тренинги по приложение на интердисциплинарния подход, представени пред учителската колегия в унисон с наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

През учебната 2021/2022г. е проведена онлайн вътрешноучилищна квалификация с участието на 37 педагогически специалисти на тема „Иновативното училище в системата на училищното образование – проблеми и перспективи“.

Всички иновативни дейности са качени на сайта на училището и отразени във фейсбук – страницата на училището: <http://souyavorov-varna.com/>

Един от иновативните уроци „Опазването на морето-здраве за хората“ бе заснет и излъчен по БНТ 2, през месец февруари.

13. Описание на целите и идеите, свързани с личностното, интелектуалното и емоционалното развитие на учениците, с изключение на тези, които внушават нетолерантност, верски убеждения и тяхното практикуване

Чрез участието си в иновативните дейности по проект „Заедно – напред и нагоре. Екологични измерения на експертното учене по различни учебни предмети“, учениците ще развият своите компетентности, свързани със:

- своето самопознание;
- личностна мотивация;
- умения за планиране и организиране (ефективност);
- личносно представяне;
- умения за развитие на емоционална интелигентност;
- повишаване на екологично съзнание и култура;
- способности за рефлексия, като насока за бъдещи дейности

14. Училищните учебни планове и програми в случаите на чл. 70, ал. 4, т. 1 и 4

Иновацията не включва внедряване на ново учебно съдържание, учебна програма или учебен план.